

Splošni pregled

† **Mark Matvejevič Antokolskij** je umrl preteklega meseca in bil 18. julija pokopan v Peterburgu. Antokolskij ni bil samo najgenialnejši ruski kipar, nego poleg Rodina sploh največji kipar sedanjosti. Porojen l. 1843. v Vilni, je bil najprej učenec peterburške akademije umetnosti. Njegovi učitelji so kmalu spoznali v mladem »Jevreju« — Antokolskij je bil rodom Jud — genialnega umetnika in niso se varali. Antokolskij se je rano osvobodil od klasične struje, ki je vladala takrat v akademiji ter krenil kot oboževatelj večne učiteljice prirode na realistično pot. In ustvaril je celo vrsto nesmrtnih umotvorov. Taki umotvori so: »Ivan Grozni«, »Sokrat«, »Kristus«, »Janez Krstnik«, »Mefisto«, »Jermak«, »Jaroslav«... Ustvaril je tudi veliko portretov (Turgenjeva, Spinoze i. dr.). Poslednje delo njegovo je bila »Inkvizicija«. O tem delu je razmišljal že l. 1869. »Inkvizicija« bi bila postala njegov chef d'oeuvre, žal, da je izvršitev tega grandiozno zamišljenega ciklusa preprečila smrt.

Pogreb Antokolskega je bil veličasten. Najslavnejši ruski umetniki, kakor Rjepin, so nosili njegovo krsto, ob odkritem grobu pa so mu govorili slovo znameniti pisatelji, akademiki in učenjaki. Med drugimi je poudarjal zlasti pokojnega umetnika najožji prijatelj Stasov, koliko je izgubil ruski narod s smrtjo Antokolskega. »Antokolskij« — rekel je Stasov — »je bil eden največjih umetnikov 19. veka. On ni posnemal nikogar in pripadal nobeni šoli, nego je korakal po svoji poti. Antokolskij je bil največji ruski skulptor«. Siljčevskij je rekel: »Čeprav je bil Antokolskij po rojstvu Jud, vendar je bil z dušo in srcem Rus, kajti samo s čisto rusko zavednostjo je mogel ustvariti svojega »Ivana Groznega« in druge take podobe iz ruske zgodovine.«

(Po ruskih listih) A. A.

Aleksander Nikolajevič Pypin, znameniti ruski literarni zgodovinar, praznuje letos petdesetletnico svojega književnega dela. Porojen l. 1833. v Saratovu, je bil nekaj časa vseučiliški profesor v Peterburgu, potem se je popolnoma posvetil literaturi. Napisal je celo vrsto znamenitih študij o slovansstvu in njegovi kulturi, najvažnejše njegovo delo pa je »Zgodovina slovanskih literatur« v dveh knjigah, ki je prevedena na več tujih jezikov. Sotrudnik pri tem delu mu je bil Spasovič. Prihodnje leto izide ta zgodovina v novi izdaji, popravljena in pomnožena. Nadejamo se, da se v tej izdaji primerno izpopolni tudi zgodovina slovenske književnosti, ki je bila v prvi izdaji precej pomanjkljiva. Pypin je globokomislec učenjak, a njegovo načelo je, da si mora vsak slovanski »narod« posebej razširjati svojo prosveto, šele nato in tako da je mogoče, da se utrdi in poglobi splošna slovanska kultura.

Slikarska šola v Belem gradu. Srbi imajo že dve leti v Belem gradu svojo slikarsko šolo. Ustanovil jo je profesor Kutlik, vodi pa jo sedaj R. Vukanović. Ta šola je nekaka priprava za višje slikarske akademije. Pristop na to šolo imajo dijaki in dijakinje srednjih šol, ki bi se radi posvetili upodabljalnim umetnostim. Zato se poučavajo pred vsem elementi za slikarstvo, kakor risanje po mrtvi prirodi in po živih modelih. Tudi obrtni učenci imajo priliko, da se izurijo za svoje stroke v risanju in črtanju ter si polepšajo estetični ukus.

